

letnek a székhelye alatt már a közönséges nyelvhasználat azt a községet (várost) érti, melyben az illető hatóság, intézmény vagy testület működése ügyeinek intézése összpontosítva van, nem pedig a községnek (városnak) a hatóság, intézmény vagy testület elhelyezésére közelebről kijelölt egy vagy több részét. Ebben az értelemben használják az említett kifejezést általában a törvényeink is.

A Pp. több rendelkezése, így a 22—25. §-ok is használják a székhely megjelölést és a gyakorlatban sohasem volt vitás, hogy e rendelkezésekben székhely alatt a község (város) a maga egészében értendő.

A többi ily értelemben rendelkező jogszabálytól csupán az első folyamodású kir. törvényszékek és járásbíróóságok székhelyeinek megállapítása tárgyában 1871. évi július hó 10-én kiadott miniszteri rendelet jelöli meg eltérően a Budapest főváros név alatt egyesített Buda, Pest és Óbuda területére illetékes járásbíróóságok székhelyeit.

Amde e rendeletben foglalt táblázatnak „a járásbíróóságok székhelyei” felirattal megjelölt hasábján nem a járásbíróóság székhelyét, hanem azoknak területét is megjelölte, amiből arra kell következtetni, hogy a járásbíróóság tekintetében Pestet akarta székhely gyanánt megjelölni, majd a 3013/1877. M. E. sz. rendelet, mely a budapesti III. kerületbeli — azelőtt óbudai — kir. járásbíróóságot megszüntette és területét a budapesti kir. törvényszék kerületében levő I. és II. kerületbeli kir. járásbíróósághoz csatolta, elrendelte, hogy ez a járásbíróóság 1877. március 1-től kezdve „budapesti I., II. és III. kerületbeli kir. járásbíróóság” címet viselje. Külön járásbíróóság székhelyéről ez a rendelet sem rendelkezett.

Ezek szerint a budapesti I—III. ker. kir. járásbíróóság tekintetében a Buda, Pest és Óbuda egyesítése után, vagy bár azelőtt, de az egyesítés tekintetbevételével alkotott törvényekben és kibocsátott rendeletekben nincs olyan rendelkezés, amely ennek a bíróságnak a székhelyéül Budapest székesfővárosnak valamely elhatárolt részét jelölné meg, a budapesti központi kir. járásbíróóság székhelyéül pedig az ennek a járásbíróóságnak a felállításáról rendelkező külön törvény kifejezetten Budapestet a maga egészében és nemcsak ennek valamely részét jelöli meg.

Dr. P—5.

A haszonvétel végrehajtása. A családi hitbizományról szóló törvényjavaslat 28. §-a értelmében a hitbizományi ingatlanokra bekebelezett jelzálogjogok a felszabadult ingatlanok *haszonvételét* terhelik. A bizottsági szöveg ezt az intézkedést azzal egészíti ki, hogy ha a felszabaduló ingatlanok állagára a felszabadulás után bejegyzett jelzálogjog alapján az ingatlant elárverezik, az árverési vételárból való kielégítés szempontjából a felszabadulás előtt az ingatlan haszonvételére szerzett zálogjogot úgy kell tekinteni, mintha az az ingatlan állagát terhelné.

Kérdés ezek után, hogy akkor, ha a felszabaduló ingatlan nem kerül árverésre, hogy történik a követelés behajtása a haszonvételi jogból? A Vht. 208—213. §-ai arra az esetre vonatkoznak, ha a végrehajtást szenvedő javára saját vagy idegen ingatlanon haszonélvezeti jog van bekebelezve.

A haszonvételi jog ugyan közel áll a haszonélvezeti joghoz külső megjelenési formájában és lehetne arról szó, hogy joghasonlóság alapján a Vht. vonatkozó rendelkezései nyerjenek

alkalmazást. E külső hasonlóság mögött azonban belső, szerkezeti eltérések lappanganak. Egyik felfogás az Optk. 357. §-ából kiindulva, a haszonvétellel terhelt tulajdonban osztott (nem közös) tulajdont lát, a másik felfogás arra való utalással, hogy a tulajdon legteljesebb jogot jelent, azon a nézetben van, hogy a tulajdonjog nem tűri a jogok megosztását és a haszonvételben a tulajdonjog eseti korlátozását látja, — míg a haszonélvezet személyhez kötött szolgálmi jog. Emellett a lekötött, vagy lekötve maradt ingatlan birtokosának minden joga a haszonvételben merül ki, míg a felszabadult ingatlan haszonvételét a tulajdonos élvezzi; tehát az ingatlanon a jogok teljességét gyakorolja, noha felelősség szempontjából kötelességei korlátozottak és a dolgok mai állása szerint e korlátokon belül sem kényszeríthetők ki.

Mindezek figyelembevétele mellett valószínűnek látszik az, hogy a haszonvételre vonatkozó végrehajtás kérdésében egységes gyakorlat nem, vagy csak hosszú idő múlva fog kialakulni, ami semmilyen szempontból nem jelent előnyt.

Amennyiben tehát a 28. §. a továbbiakban nem változnék meg, úgy a 114. §. alapján a haszonvételre vezetett végrehajtás eljárási szabályainak rendeleti megállapítását szükségesnek látom.

Pt.

A m. kir. Kúria jogegységi tanácsának 73. és 74. számú döntvénye. I. A m. kir. Kúria 73. számú jogegységi polgári döntvénye kimondja, hogy „az állat hibájából eredő szavatosságon alapuló, száz pengőt meg nem haladó pénzösszeg fizetése iránt indított perek a községi bíróság hatáskörébe tartoznak.”

A bíróságok gyakorlatában ellentétes döntések merültek fel a fenti kérdésben. Egyes bírói határozatok a Pp. 1. §. 2. f. pontja és a Pp. 758. §-ának második bekezdése összevetésével azt az álláspontot foglalták el, hogy az állat hibájából eredő szavatosságon alapuló perek ki vannak véve a községi bíróság hatásköréből. A határozatok azzal érveltek, hogy a Pp. 1. §. 2. f. pontja értelmében az említett perek értékre való tekintet nélkül a járásbíró hatáskörébe vannak utasítva és így amint a járásbírósi értékhatáron felül sem tartoznak a törvényszékek hatáskörébe, úgy a járásbírósi értékhatáron alul sem tartoznak a községi bíróság elé, hanem bármi legyen is az állatszavatossági perekben a pertárgy értéke, e perek értékre való tekintet nélkül a járásbíró hatáskörébe tartoznak. Felhozták azt is, hogy a Pp. 758. §-ának második bekezdése, mely felsorolja a községi bíróság hatásköréből kivett ügyeket, nem kimerítő felsorolás, hiszen az említett bekezdés 6. pontja utal arra, hogy a felsoroltakon kívül a községi bíróság hatáskörébe nem tartoznak azok a perek sem, melyeket külön törvény vesz ki a községi bíróság hatásköréből vagy a járásbíró hatáskörébe utasít.